

Zveza društev Slavistično društvo Slovenije

**ŠOLSKO TEKMOVANJE
V ZNANJU SLOVENSKEGA JEZIKA
ZA VODNIKOVO PRIZNANJE**

---

3. letnik gimnazije

3. december 2024

TOČKOVNIK IN REŠITVE

Sklop A

1.1

a.

Po dve pravilni rešitvi 1 točka. Polovičnih točk ni.

Rešitev:

8. januar

spletna stran RTV/MMC RTV SLO

novinarja K. T., P. G./K.T, P.G

bralci spletne strani (MMC RTV SLO)

npr. informirati o dogajanju v Vodnikovem letu

novica

b.

Ustrezna podčrtava in utemeljitev 2 točki. Samo podčrtava 1 točka.

Rešitev:

kulture

saj obvešča o prireditvi na Vodnikovi domačiji.

(Pojasnilo: Prispevek je kombinacija dveh besedilnih skupin: poročila o dogodku in vabilo na ta dogodek in druge dogodke, ki mu sledijo. Prevlada poročilo, saj gre za tipično vest oz. novico.)

1.2

1 točka za navedbo prednosti oz. slabosti; 2 točki za navedbo v povedi.

Rešitev:

a. Po smislu, npr. Prednost spletne objave je možnost povezav na podobne novice/hitrost objave/dodajanje slikovnega in video gradiva ...

b. Npr. Slabost spletne objave je v tem, da novejša novice hitro prekrivajo starejše, da povezava nanje čez čas ne deluje, da nas povezave zavedejo v brskanje po spletu ...

1.3

Po dve pravilni rešitvi 1 točka; polovičnih točk ni.

Rešitev:

sopomenki

podpomenke – nadpomenka

protipomenki

sopomenki

1.4

a.

1 točka za obe rešitvi; polovičnih točk ni

Rešitev:

prvem
vodnik (v pomenu povodni mož – gl. navodila za nalogo)

b.

Zapis naglasnega znamenja 1 točka, poved 1 točka.

Rešitev: vodník; npr. Gorski vodník nas je vodil v gore.

1.5

Razlaga v povedi 2 točki; za pravopisno napako se odšteje točka.

Rešitev:

V prvo poved mora biti vključeno: prav na dan smrti – 8. januar

V drugo poved mora biti vključeno: poleg drugih prireditev bo predstava

1.6

Po dve utemeljitvi 1 točka; polovičnih točk ni.

Rešitev:

Inštitut je prva beseda stvarnega lastnega imena/institucije,
filozofska fakulteta pomeni vrsto fakultete/splošno ime/občno ime,
Vodnikovo je prva beseda imena objekta/stavbe/domačije/del stvarnega lastnega imena,
kulturno-umetniško je vrsta društva/splošno ime/občno ime/.

Sklop B

2.1

a.

Odgovor v povedi 1 točka. Za pravopisno napako se odšteje točka (do 0).

Rešitev:

Po smislu, npr.: Poleg njega so tudi druge pomembne osebe./Poleg Vodnika je v 19. stoletju več pomembnih osebnosti.

b.

Za številko odstavka 1 točka; preoblikovanje naslova 2 točki (delno ustrezno preoblikovanje 1 točka)

Rešitev:

1.

Po smislu, npr. Valentin Vodnik med barokom in razsvetljenstvom/Valentin Vodnik združuje lastnosti baročnega polihistorstva in razsvetljenskega enciklopedizma

2.2

Po ena točka za izpis samostalnikov, pridevnikov, glagola in števnik; 1 točka za predloga in veznik.

Upoštevamo tudi: samostalniška beseda, pridevniška beseda

Rešitev:

Besedna vrsta	Izpis besed
samostalnik	Vodnik, prelomi, svetov, polihistorstva, enciklopedizma, zgledu, enciklopedistov
glagol	stoji
predlog	Na, po
veznik	in
pridevnik	Baročnega, poznejšega, razsvetljenskega, francoskih
števnik	dveh

2.3

1 točka za izpis števnikov in 1 točka za zapis glavnega števnik z besedo.

Rešitev:

a.

Izpisani števnik	Vrsta števnik
1797	glavni
prvi	vrstilni

b. tisoč sedemsto sedemindeset

2.4

a.

Po dve pravilni rešitvi 1 točka.

Rešitev:

Izpisana beseda	Zahtevana oblika	Posebnost
jezikoslovec (or. mn.)	z jezikoslovci	izpad polglasnika
Kopitar (or. ed.)	s Kopitarjem	podaljševanje osnove z j; preglas/za j se o spremeni v e

b.

1 točka za pretvorbo + 1 točka za pravopisno pravilnost.

Rešitev:

Ustvarjalec, ki je bil rojen leta 1758, je med drugim sestavil prvo slovnico v slovenščini.

2.5

a.

Povzetek s citiranjem 3 točke; brez citiranja 2 točki. Za pravopisne napake ustreznega povzetka se odšteje 1 točka.

Rešitev:

Po smislu. Npr. Vodnik je nasprotoval prevzemanju tujih besed, saj je bil prepričan, da je »slovenski jezik zadosti premožen«, zavedal pa se je, da nekaterih besed ne govorijo v vseh pokrajinah.

b.

Za utemeljeno mnenje 2 točki.

Rešitev:

Vodnikovo stališče *je še vedno/ni več* aktualno, saj: po smislu (upoštevajte pravopisno pravilnost).

Sklop C

3.1

Za dva ustrezna popravka 1 točka; za neupravičen popravek se odšteje 1 točka (do 0).

Rešitev:

Francoska oblast je ob ustanovitvi Ilirskih provinc leta 1809 Valentina Vodnika zaradi njegovega znanja francoščine in italijanščine ter velike delovne vneme pritegnila v upravo in nov šolski sistem. V uradnem spisu francoski vladi je Vodniku uspelo prepričati Francoze naj opustijo namen, da bi v šolski pouk na Kranjskem namesto slovenščine vpeljali hrvaško dalmatinščino, kot so to storili v preostalih delih Ilirskih provinc. Po njegovi zamisli je slovenščina postala učni jezik v enotni osnovni šoli in gimnaziji, v zadnjem letniku tudi kot učni predmet. Potem ko se je vrnila avstrijska oblast, je bil Valentin Vodnik zaradi pretiranega navdušenja nad Napoleonom predčasno upokojen ter izključen tudi iz javnega življenja in pozabljen. Kljub temu je prvi slovenski književnik z lastnim spomenikom, je za Radio Slovenija poročal Vlado Motnikar. Ob tem je dodal, da je bil Vodnik med začetniki slovenske prosvetne poezije, pa tudi pomemben narodni preroditelj in dramilec.

3.2

Za utemeljitev vsakega izbranega popravka 1 točka.

Rešitev:

Ilirskih provinc: Ilirske province so zemljepisno ime za slovenske in hrvaške dežele pod francosko oblastjo./Tako se je imenovalo slovensko ozemlje pod francosko oblastjo.

Kranjskem/Kranjska: Kranjska je ime pokrajine/zemljepisno ime/zgodovinska pokrajina v osrednji Sloveniji.

Vejica v prvi povedi: Prva poved je enostavčna, zaradi je predlog za izražanje vzroka. (Enako v četrti povedi.)

Vejica v drugi povedi (pred členkom naj in veznikom kot): Vejica loči (neenakovredna) stavka.

Vejica v četrti povedi: Vejica loči neenakovredna stavka.

Narodni: Pridevnik/Pridevniška beseda izraža vrsto preroditelja/ je vrstni pridevnik, saj določa vrsto preroditelja.

Npr. Vlado Motnikar: Ime mora biti pred priimkom.

3.3

Za pretvorbo 2 točki; za pravopisne napake se odšteje 1 točka.

Rešitev:

Vlado Motnikar je ob tem dodal: »Vodnik je bil med začetniki slovenske prosvetne poezije, pa tudi pomemben naroden preroditelj in dramilec.«